

Dommerveiledning for kreativ lydighet

Dette er en veiledning for dommere i FS og HTM. Den skal hjelpe til å gjøre våre bedømmelser så ensartet som mulig slik at vi trekker noenlunde likt for de samme feilene, og tolker reglene likt. Det er ikke tatt høyde for hver eneste liten feil eller detalj som kan oppstå under en bedømmelse, det er derfor i stor grad opp til den enkelte dommer å ta stilling til hva som er bra og hva som er mindre bra. Når du gjør din bedømmelse så husk at du er med på å prege den retning sporten beveger seg i. Deltagerne gjør det dommerne liker, og som gir høye poeng - tenk på det når du dømmer. Triks som kan skade hunden eller som ikke er passende bør ikke belønnes. Likeledes skal tvang (for eksempel å holde fast hunden) og hardhendt behandling ikke belønnes.

FS og HTM skal være show, utstråling og glede. Ha det for øye når du gir poeng.

Deltagerne har krav på individuelle vurderinger og ikke én bedømmelse som er oppnådd i enighet mellom dommerne. Dommerne oppfordres derfor til ikke å diskutere et program før alle har satt sine poeng. Det kan likevel være riktig å bruke noen sekunder for å diskutere tvilstilfeller mellom programmene.

Dommere er ikke alltid enige. Husk likevel alltid å være lojal mot dommerkollegaer. Uenigheter bør ikke diskuteres offentlig, men tas opp internt.

Hver dommer oppfordres til å lage seg et system for å huske hvilke poeng ekvipasjene får, slik at man har kontroll på rekkefølgen. Det er ikke moro å oppdage at man ikke får delt ut høye nok poeng til en meget god ekvipasje som kommer til slutt, og som fortjener en høy plassering. Det kan være en fordel å bruke flere desimaler i poenggivingen.

Det er ønskelig at dommere i kreativ lydighet fremtrer elegante. Vær pen i tøyet når du dømmer, og vær med å gi sporten en viss stil.

Utarbeidet 10/5-2010

Revidert 29/4-2013

Pkt. 7 oppdatert februar 2016

Norsk Freestyleforening

Innhold

1. Generelt	
Bedømmingstid	3
Dommerkommentarer	3
Oppvarming i ringen	3
Rekvisitter	3
Godbiter i ringen	3
Leker.....	3
2. Trekk og diskvalifisering	4
Disipliner (for lite eller for mye heelwork/freestyle)	4
Overskridelse av 2m regelen i HTM	4
Hunden forlater ringen	4
Unødvendig hard håndtering av hunden	5
Fysisk manipulering eller tvang av hunden.....	5
Berøring.....	5
Tid	5
Avslutning før musikken er ferdig	5
Bjeffing, piping og andre ”lyder”.....	5
Usunne/skadelige øvelser	5
3. Poenggiving.....	6
FREESTYLE.....	7
HEELWORK TO MUSIC	8
4. Kategorier I kategorien ”utførelse” gis det poeng etter følgende skjema:	10
Utførelse (maks 10 poeng)	10
Feil kan være:	10
Vanskelighetsgrad (maks 10 poeng)	11
Feil kan være:	12
Musikk og fortolkning (maks 10 poeng).....	12
Feil kan være:	13
6. Avslutning	13
7. Honorar og reiseutgifter	14

1. Generelt

Bedømmingstid

Dommerne har ca 1. minutt til å bedømme hvert program. I tilfeller hvor det er med dommeraspirant kan dette avvikes fra.

Dommerkommentarer

Det er ikke et *krav* at dommerne skal skrive kommentarer til alle programmer, men hvis det trekkes mye i en kategori, vil det være en fordel for ekvipasjen å få vite hvorfor det trekkes. Dette for å kunne forbedre prestasjonen til neste gang. Vær oppmerksom på at deltagerne får utlevert dommerskjemaet, så det du skriver må være leselig. Prøv å formulere det du skriver på en positiv måte. For eks.: "Ønskelig med mindre heelwork i et FS program" istedenfor "For mye heelwork!"

Oppvarming i ringen

Dommerne, i samråd med konkurranseleder, kan bestemme at det kan varmes opp i ringen med hund, før konkurransestart eller mellom klassene. Det skal i så fall være samme regler for alle hunder i samme klasse. Det kan ikke benyttes godbiter under oppvarmingen i ringen, men leketøy er tillatt. Når ringsekretæren meddeler dommerne at første hund i klassen er klar til start, kan det ikke lenger varmes opp i ringen.

Fra når konkurrerer ekvipasjen

Ekvipasjen bør ikke slippes inn i ringen før dommerne har gitt beskjed om at de er klare. Ekvipasjen konkurrerer fra de trer inn i ringen til musikken stopper. Minst én av dommerne bør derfor alltid holde øynene på ekvipasjen mens denne er i ringen. Hunden kan for eksempel komme til å tisse på gulvet eller føreren kan gi en godbit, og siden dette er diskgrunn, bør det ikke unngå dommernes blikk.

Rekvisitter

Ekvipasjen bør få ca. 1 minutt på seg til å forberede sin egen start i ringen. Førere som bruker mer tid på å stille opp rekvisitter enn det dommerne finner rimelig, kan pålegges å starte sitt program øyeblikkelig. Etterkommes ikke dette, kan ekvipasjen diskvalifiseres i klassen.

Godbiter i ringen

Førere som tar med synlige godbiter i ringen diskvalifiseres i alle klasser og med alle hunder.

Leker

Leker kan medbringes i ringen, hvis de holdes skjult for hund og dommere mens programmet utføres. Hvis leketøy kan sees, fordi det stikker opp fra en lomme eller tilsvarende, medfører det diskvalifisering. En bul på lommen hvor leketøy ligger kan ikke

straffes. Leketøyet skal være utenfor hundens og dommernes synsfelt fra ekvipasjen entrer ringen og til musikken er skrudd av.

2. Trekk og diskvalifisering

Disipliner (for lite eller for mye heelwork/freestyle)

Det skal være tydelig for publikum og dommere, om det er et HTM eller et FS program som utføres. Hvis en ekvipasjes program kan passe like godt i begge disipliner, er det en klar feil og det bør trekkes *minst 2 poeng under "vanskelighetsgrad"*.

Et HTM program skal inneholde minst 75 % heelwork. Hvis programmet inneholder mindre enn 75 % heelwork skal det trekkes poeng under "vanskelighetsgrad". Jo mindre heelwork, jo mer poeng skal trekkes. Er det *mindre enn 50 % heelwork i programmet skal det maks gis 6.5 poeng under "vanskelighetsgrad"*.

Et FS program bør ikke inneholde mer enn 25 % heelwork (helst mindre). Inneholder programmet mer bør det trekkes minst 2 poeng under "vanskelighetsgrad". *NB! Med fot menes HTM posisjonene. Hvis hunden følger fører på en armlengdes avstand eller mer, så regnes dette ikke som HTM.*

Dette er ikke en spesifisert regel i regelverket, og dommerne kan derfor i større grad vise skjønn i forhold til heelwork i et FS program. Som hovedregel bør vi trekke når det er mer enn 25 % HTM, men om vi ser at det passer godt inn i programmet, og vanskelig kunne vært gjort annerledes kan det likevel aksepteres, så lenge det ikke blir for dominerende. I klasse 1 bør vi være "snillere" i forhold til å trekke ved for mye HTM, men vi kan likevel kommentere det på dommerskjemaet.

Overskridelse av 2m regelen i HTM

Dersom hunden forsvinner mer enn 2 m fra fører skal programmet underkjennes. Avdraget på 2,6 poeng gjøres i Utførelse eller i Innhold og vanskelighetsgrad. I hvilken kategori man trekker kommer an på hva som er årsaken til overskridelsen. Dersom hunden mister konsentrasjonen og dermed stikker for langt unna skal det trekkes i Utførelsen. Dersom det er koreografien som gjør at hunden kommer for langt unna skal det trekkes i Innhold og vanskelighetsgrad.

Hunden forlater ringen

Hvis en hund kommer til å sette en labb utenfor ringen mens den fortsatt jobber og er oppmerksom på sin fører, regnes ikke dette som en feil, og det bør verken medføre trekk i poeng eller diskvalifisering. Vurderes det at fører bevisst har planlagt programmet til å oppta mer plass enn det ringstørrelsen tillater, bør det trekkes poeng under "vanskelighetsgrad" (utnyttelse av ringen). *Hvis en hund slutter å jobbe, forlater sin fører, eller forlater ringen skal dette medføre diskvalifisering.*

Unødvendig hard håndtering av hunden

Dommere bør diskvalifisere enhver fører som er unødvendig hard med hunden, uansett hvor på stevneområdet episoden finner sted. Kreativ lydighet er show – fysisk avstraffelse hører ikke hjemme her!

Fysisk manipulering eller tvang av hunden

Hvis en fører holder hunden fast, dvs. bruker tvang til å holde den fast i en posisjon, bør det tydelig avspeiles gjennom trekk av poeng. Dette gjelder også dersom hunden ikke ser ut til å ha noe i mot håndteringen. Hvis en hund ikke holder en posisjon av seg selv (for eks. stå med forpotene i førers hånd), må man konkludere med at øvelsen ikke er ferdig innlært og derfor skal det trekkes poeng.

Likeledes bør det trekkes poeng hvis en fører rent fysisk er nødt til å flytte eller løfte hunden inn i posisjonen. Hunden skal selv innta posisjonen. For å holde fast eller manipulere hunden skal det trekkes poeng i kategoriene "Vanskelighetsgrad" eller "Utførelse", avhengig av situasjonen.

Berøring

Det er tillatt å berøre/klappe/kose hunden hvis det passer inn i koreografien. Det er også lov å holde hundene i armene, men kun for en kort stund. Om hunden bæres i armene over lengre tid bør det medføre trekk.

Tid

Makstiden for et program skal overholdes! Hvis tiden overskrides med mer enn 5 sekunder, skal det (fra totalsummen) trekkes 0,3 poeng per påbegynte 5 sekunder. Skriv kommentar: "Tid overskredet med x antall sekunder". Musikkansvarlig har ansvar for å gi beskjed til dommerne om tiden overskrides.

Avslutning før musikken er ferdig

Dersom fører avslutter programmet før musikken er ferdig medfører dette diskvalifisering. NB! Sørg for å være sikker på at det ikke er DJ som har skrudd av musikken for sent.

Bjeffing, piping og andre "lyder"

Det regnes som feil *hvis hunden bjeffer, piper eller lager andre lyder, uavbrutt eller gjennom mesteparten av programmet*, hvis det virker forstyrrende på helheten. Poeng for lyd trekkes som regel under "utførelse". Skriv "Overdreven bjeffing/piping – X poeng" under dommerkommentarer, slik at ekipasjen vet hvor stor del av fradraget som skyldes bjeffing/piping. *Vedvarende bjeffing/piping skal gi maks 2 poeng fratrekk.*

NB! Enkelte bjeff og bjeffing som begrenser seg til en enkelt øvelse, bør ikke straffes.

Usunne/skadelige øvelser

Dersom det utføres øvelser som virker usunne/farlige/skadelige for hunden bør det trekkes minst 3 poeng.

Så lenge hunden viser at den er i balanse, er komfortabel med og behersker øvelser på en trygg og god måte, så er det meste av øvelser greit. Belastende øvelser bør ikke gjøres i for stort tempo eller være for gjentakende/repeterende eller av lang varighet. Dette gjelder eksempelvis øvelser som rygging, hopp, gå på/stå på bakbena, gå på/stå på frambena.

Hovedsaken er *hvordan* de ulike øvelsene *trenes* inn. Og hvor *ofte* eller hvor *mye* de trenes på. Gradvis opptrening er stikkordet. Og overdrivelser er aldri bra. Treningen til utøvere har vi imidlertid ikke kontroll på. Vi må dømme det vi *ser*.

- Ser hunden balansert og komfortabel ut?
- Ser det ut som øvelsen er godt inntrent?
- Hvordan er hundens konstruksjon?
(eks: en stor, tung hund kan godt stå på bakbena, men kun en kort stund (opp og ned) og uten mange repetisjoner)

3. Poenggiving

Jo høyere oppover i klassene en ekvipasje kommer, jo høyere krav skal det stilles. For å få godkjent program (og opprykksnapp) skal ekvipasjen oppnå minst 75 % av mulige poeng i hver av de 3 kategoriene "Utførelse", "Innhold og vanskelighetsgrad" og "Musikk og fortolkning".

Når du vurderer et program, skal du derfor vurdere om programmet lever opp til den standarden som bør være gjeldende i *den* klassen, og gi poeng ut i fra det.

Eksempel:

Mener du at programmets vanskelighetsgrad er akkurat slik den skal være i klasse 1, gir du 7,5 poeng = 75 %. Mener du at det ikke er tilfredsstillende vanskelighetsgrad til klassen, skal du vurdere hvor langt unna det er fra det ønskede og gi poeng *under* 7,5 i forhold til dette. Vurderer du at programmet har høyere vanskelighetsgrad enn det forventes for den aktuelle klassen, skal du vurdere hvor mye høyere og gi poeng *over* 7,5 i forhold til dette. 7,5 poeng blir altså en god karakter for det jevne, akseptable, gjennomsnittlige programmet i forhold til klassen.

I utgangspunktet bør det ikke gis lavere poeng enn 2,00.

NB! Døm det du ser på dagen og glem hva du tidligere har sett eller forventer å se!

Følgende tabell kan være til god hjelp ved vurdering av hvor man skal legge seg på poengskalaen:

En uakseptabel prestasjon. Atferd i ringen (fra hund eller fører) som ikke kan medføre diskvalifisering, men som likevel ikke er akseptabel.	Under 2,0 poeng
En dårlig prestasjon.	2,1 – 5,4 poeng
En god, men mangelfull prestasjon.	5,5 – 7,4 poeng
En god prestasjon	7,5 – 8,0 poeng
En prestasjon over gjennomsnittet.	8,1 – 9,0 poeng
En strålende prestasjon.	9,1 – 10 poeng

FREESTYLE

Jo høyere opp man kommer i klassene, jo vanskeligere og mer varierte triks forventes. Det bør gis høyere poeng til et program med få, men godt utførte øvelser, enn et med flere men mindre presist utførte øvelser. Ønsket om å få inn så mange øvelser som mulig bør aldri bli viktigere enn tolkningen av musikken. Det er også viktig å tenke at programmets vanskelighetsgrad består av mer enn flere og vanskeligere triks. At ekvipasjen følger musikkens rytme og skiftninger er viktigere enn at avanserte triks gjøres uten at det passer til musikken.

Klasse 1: For å få godkjent (7,5 p) i alle tre kategoriene i FS gjelder følgende retningslinjer:

Utførelse: Det må finnes et samarbeid, om enn ikke hele tiden. Dvs at det er ok om hunden faller ut, så sant den henter seg raskt inn igjen. Øvelsene må flyte noenlunde, men små stopp, enkelte vegringer eller noe usikkerhet tolereres så lenge det ikke er dominerende. *Et kort og enkelt program som flyter godt bør belønnes bedre enn et lengre program med flere øvelser, men som har dårligere flyt og mer usikkerhet i utførelsen ("Less is more").* Synlige signaler er greit, men fører må ikke gå bøyd over hunden eller konsekvent lede/lokke hunden inn i posisjonene. En viss grad av sjarm/showkvalitet bør være tilstede, men ikke forvent stor "performance" i klasse 1. Dersom det skjer belønnes det rikelig.

Vanskelighetsgrad: Det er tilfredsstillende med relativt få, enkle øvelser (3-6 stk) som gjentas på en interessant måte. Med enkle øvelser gjelder for eksempel slalåm/åttetall, snurr og rundt fører. I forhold til koreografi bør det ikke stilles store krav til kreativitet og oppfinnsomhet i klasse 1, men det bør synes at man har forsøkt. Programmets lengde behøver ikke være langt (ca 1 ½ minutt er tilstrekkelig).

Musikk og fortolkning: Vi bør se at ekvipasjen har prøvd å tolke musikken. Som et minimum bør vi se at de tydeligste skiftene i musikken blir markert på en eller annen måte (eksempelvis ved tydelige rytmeendringer/taktskifter, økt bruk av instrumenter, markerte utrop/utbrudd osv). Åpenbar tekst/historie/hendelse bør gjenspeiles minst ett sted i

programmet, enten av hund eller fører. Når det gjelder antrekk bør det synes at det er en tanke bak.

Klasse 2: Det kreves et mer gjennomarbeidet program og der hunden mer selvstendig klarer øvelser og overganger. F. eks uten tydelig hjelpere og/eller mer avstandsarbeid. Signalene bør være noe mer integrert i dansen Det bør være en økende grad av variasjon og økt vanskelighetsgrad på øvelsene, økt presisjon og økt utholdenhet

Klasse 3: Her ønskes mer av alt. Vanskelighetsgrad, presisjon, takt og samspill til musikken og med hverandre. Hunden forventes å vise god evne til å arbeide selvstendig. Eksempler på dette:

- Uten tydelige hjelpere
- Hunden holder posisjoner eller utfører øvelser, mens fører gjør saker som kan være distraherende for hunden
- Avstandsarbeid
- Hunden gjør en øvelse mens fører gjør en annen

Signalene bør være godt integrert. Høyere krav stilles også til den kreative utformingen av programmet. Det bør ha høy underholdningsverdi, der hundens forutsetninger virkelig kommer til sin rett.

HEELWORK TO MUSIC

Det bør gis høyere poeng for å ha få, men godt utførte posisjoner enn å ha flere, men mindre presise posisjoner. Sidelengs og baklengs bevegelser bør belønnes høyere enn bevegelser gjort kun forover.

Overganger mellom posisjoner: Det er ønskelig at det fremgår tydelig, at det er *hunden* som skifter posisjon. Dersom det kun er fører som snur seg slik at hunden dermed havner i ny posisjon skal det trekkes i "vanskelighetsgrad". Det bør fremgå at hunden kjenner de ulike posisjonene som brukes i programmet, og selv kan innta og beholde disse.

Ønsket om å få flest mulig ulike posisjoner inn i programmet må aldri overskygge tolkningen av musikken! Det må ikke se ut som om alle posisjoner er putt inn i programmet bare for å bevise at hunden kan utføre dem.

HTM posisjonene skal være stabile og kunne beholdes under bevegelse, uten at hunden hopper eller går sidelengs for å følge føreren.

Hunden skal beholde samme avstand til fører i alle brukte posisjoner.

Hunden skal være rett i kroppen og parallell med føreren.

Hunden bør ikke gå på to spor. (Sidebevegelser er dog unntaket fra denne regelen.)

Hunden skal bevege seg i samme retning som føreren.

Hunden skal følge fører i det tempo som fører beveger seg i.

NB! For at bevegelsen skal regnes som HTM posisjon er det viktig at hunden går på alle fire ben; hinking på tre ben, gå på to etc regnes altså ikke som HTM-posisjon. Fører kan dog endre posisjon, huke seg sammen, krype osv, så lenge hunden beholder sin posisjon.

I HTM må triksene aldri dominere programmet. Når man har sett et HTM program skal det være det flotte fotarbeidet man husker, ikke spektakulære triks. Om triks likevel bygges inn i programmet på en slik måte at det passer til musikken og ikke tar plass eller fokus vekk fra minstekravet om 75 % posisjonsarbeid, er det optimalt. Som triks regnes også overgangene mellom posisjonene.

Klasse 1: For å få godkjent (dvs 7,5 p) i de tre kategoriene, gjelder følgende retningslinjer.

Utførelse: Det må finnes et samarbeid, men korte stunder uten konsentrasjon er akseptabelt. Øvelsene må flyte noenlunde, men små stopp, enkelte vegringer eller noe usikkerhet tolereres så lenge det ikke er dominerende. Synlige signaler er greit, men fører må ikke gå bøynd over hunden eller konsekvent lede hunden inn i posisjonene. En viss grad av sjarm/showkvalitet bør være tilstede, men ikke krev for mye her..

Vanskelighetsgrad: Det er ønskelig med minst to posisjoner, men én posisjon *kan* godkjennes hvis denne utføres presist og i flere retninger og flere tempo. To presise posisjoner bør belønnes høyere enn fire-fem upresise. Det er for øvrig tilstrekkelig med de "enkle" posisjonene som venstre fot, høyre fot og mellom. Og enkle overganger mellom disse.

Musikk og fortolkning: Vi bør se at ekipasjen har prøvd å tolke musikken. Som et minimum bør vi se at de tydeligste skiftene i musikken blir markert på en eller annen måte (eksempelvis ved tydelige rytmeendringer/taktskifter, økt bruk av instrumenter, markerte utrop/utbrudd osv). Det skal ikke stilles stor krav til oppfinnsomhet.

Prestasjoner bedre enn dette, i den respektive kategori, belønnes med høyere karakter enn 7,5 og prestasjoner dårligere enn dette får lavere karakter enn 7,5.

Klasse 2

Det stilles noe høyere krav til HTM-posisjonenes antall og kvalitet. For å få godkjent kreves et mer gjennomarbeidet program der hunden mer selvstendig holder posisjonene og utfører selvstendige overganger mellom dem. Det forventes en høyere grad av presisjon, samt økt utholdenhet. Også høyere krav til programmets utforming og tolkning av musikken.

Klasse 3

Her ønskes det ultimate, dvs. flest mulig posisjoner utført presist og flytende i alle retninger og flere tempo. Hunden må vise evne til å arbeide selvstendig gjennom å holde posisjoner og utføre overganger mellom dem. Eksempler på dette:

- Uten tydelig hjelp
- Ved at hunden holder posisjonene mens fører gjør saker som kan være distraherende for hunden.
- Under temposkifter
- Under rygging eller sideforflytninger

Et klasse 3 program bør ha høy underholdningsverdi, der hundens forutsetninger virkelig kommer til sin rett.

4. Kategorier

I kategorien "utførelse" gis det poeng etter følgende skjema:

Utførelse (maks 10 poeng)

Samarbeid mellom hund og fører:

Hund og fører er oppmerksomme på hverandre og lydhøre overfor hverandres signaler, slik at programmet gjennomføres uten misforståelser

Utførelse av programmet:

Programmet utføres flytende, uten avbrudd og stopp, samt at hund og fører er sikre i utførelsen.

Triks og fri ved foten utføres presist, flytende og uten avbrudd.

Ekvipasjen får programmet til å se lett ut.

Signaler:

Signalene mellom fører og hund er diskre og innarbeidet i koreografien, slik at de ikke ødelegger for programmets helhet.

Fokus på hunden:

Programmet utføres slik at fokus blir rettet mot hunden. Det er ikke fører som skal tiltrekke seg oppmerksomheten.

Showkvalitet / helhetsinntrykk:

Ekvipasjen har utstråling og fremfører et flott program som appellerer til publikum og dommere.

Førerens framtrøden er passende.

Eventuelt annet, som har med programmets utførelse og innhold å gjøre.

Utførelse er kort sagt det som skjer i ringen på dagen!

Feil kan være:

- At hunden ikke lyster førerens signaler

- At hunden ikke utfører et triks, som man ser burde komme
- At hunden har vanskelig for å utføre et triks
- At hunden ikke gjør en øvelse med kontroll og balanse
- At det oppstår feil i programmet – f. eks. tydelig vegringer i øvelser.
- At feil medfører at ekvipasjen ikke klarer å komme videre i programmet
- At føreren ikke husker programmet
- At hunden ikke virker sikker i programmet
- At programmet ikke er trent nok til å kunne utføres flytende, uten stopp eller brudd i helheten
- At fri ved foten ikke utføres presist
- At førerens signaler skjemmer programmet
- At førerens opptreden er vulgær eller på annen måte er upassende for et hundeshow i det offentlige rom
- At fører eller hund virker overdrevet nervøs eller utilpass i ringen, i en sånn grad at det skjemmer opptreden
- At hunden uttrykker at den er utsatt for negativt stress

Dette er kun eksempler på feil, for å gi en ide om hva man bør se etter i denne kategorien.

I kategorien "vanskelighetsgrad" gis det poeng etter følgende kriterier:

Vanskelighetsgrad (maks 10 poeng)

Vanskelighetsgrad, triks:

Jo vanskeligere triksene er, jo høyere poeng.

Antall triks:

Antall triks passer, slik at programmet verken blir kjedelig fordi det er for få, eller usammenhengende fordi det er for mange.

Vanskelighetsgrad og kvalitet, fri ved fot:

Jo flottere, mer presist og vanskeligere fri ved fot, jo høyere poeng.

Sammensetningen av programmet:

Koreografien er satt sammen på en slik måte at fri ved fot og triks går flytende over i hverandre uten stopp.

Programmet er satt sammen slik at det passer hunden og dens bevegelsesmønster.

Programmet er satt sammen slik at det blir interessant.

Utnyttelse av ringen:

Ekvipasjen utnytter plassen i ringen godt.

Eventuelt annet, som har med programmets vanskelighetsgrad og tekniske kvalitet å gjøre.

Vanskelighetsgraden er kort sagt den tekniske kvaliteten, og det som var planlagt å gjøre.

Feil kan være:

- At vanskelighetsgraden på heelwork eller triks er for lav i forhold til den gjeldende klassen.
- At programmet inneholder for mange gjentakelser så det virker kjedelig.
- At det ser ut som om hele hundens repertoar er brukt i programmet uten at det passer til musikken, historien eller samsvarer med helheten.
- At programmet virker overfylt med for mange triks på for kort tid.
- At det er for få triks så programmet virker kjedelig.
- At programmet inneholder triks som hunden har vanskelig for å utføre på grunn av dens fysikk, bygning, alder etc.
- At hele programmet utføres på en begrenset del av ringen.
- At fører bevisst har laget et program som bruker mer plass enn ringens størrelse, og derfor kommer utenfor ringen.
- At programmet kun utføres på rette linjer i midten av ringen.
- For mye heelwork i et FS program eller for lite heelwork i et HTM program.
- Øvelser/kombinasjoner/varighet av momenter som i for stor grad er belastende for akkurat den hunden.

Dette er kun eksempler på feil, for å gi en ide om hva man bør se etter i denne kategorien.

I kategorien 'musikk og fortolkning' gis det poeng etter følgende kriterier:

Musikk og fortolkning (maks 10 poeng)

Fortolkning av musikken:

Musikken fortolkes. Rolig/følelsesladet presentasjon til følsom musikk og tempofylt/gledesfylt presentasjon til mer tempofylt musikk. Der hvor musikken forteller en historie bør denne avspeiles i programmet.

Passer øvelsene til musikken?

Alle bevegelser og triks passer til musikken.

Alle triks tar utgangspunkt i musikken og den inspirasjonen som kan hentes fra musikken.

Programmet er sammensatt slik at hundens bevegelser, førerens bevegelser og musikken passer godt sammen.

Passer musikken til hunden?

Musikken passer til hundens tempo, bevegelsesmønster og utstråling.

Eventuelt annet, som har med musikk, fortolkning og kunstnerisk uttrykk å gjøre.

Fortolkning er kort sagt, det som gjør at det utførte programmet passer bedre til den valgte musikken enn til annen musikk.

Det bedømmes hvor godt førerens og hundens timing til musikken stemmer overens, men også at musikkens særpreg fremheves via et tema, historie eller annet. Et program MÅ ikke inneholde en historie. Et program som kun er tilpasset musikkens takt/rytme/ genre er også fint. Det er også viktig å tenke at vi ikke skal kreve kopier av filmer, videoer etc. Kreativiteten skal få flyte fritt! Fri tolkning er helt greit så lenge det passer til musikken.

Det er førers ansvar å velge musikk med skiftninger eller tema som gjør at de kan bevise for dommerne at de klarer å fortolke musikken. Hvis en fører velger musikk som er vanskelig å fortolke så kan de heller ikke score høyt.

Feil kan være:

- At opplagte skift i musikken ikke gjenspeiles i skift i programmet.
- Skift i programmet som musikken ikke legger opp til.
- At toner eller rytmer som står ut i musikken ikke understrekes i fortolkningen.
- At høydepunkter, lave punkter og klimakser i musikken ikke utnyttes.
- At tempo og triks ikke passer til musikken.
- At ekvipasjen er ute av takt med musikken.
- At timingen ikke passer, slik at programmet kommer ut av takt med musikken.
- Hvis musikken og ekvipasjens følelser og uttrykk ikke stemmer overrens.
- At musikken forteller en historie, som på ingen måte avspeiles i programmet.
- At førers antrekk ikke henspeiler valget av musikk.

Dette er kun eksempler på feil, for å gi en ide om hva man bør se etter i denne kategorien.

6. Avslutning

En dommer kan ikke alltid være like populær hos alle. Du er nødt til å være forberedt på å treffe upopulære beslutninger. Det er et stort ansvar å være dommer. Du har enorm innflytelse på hvilken retning sporten beveger seg i, hvilke triks som blir populære og hvordan førerne oppfører seg i ringen. Det er du som setter standarden for hva som er godtatt eller ikke.

Vær ikke redd for å påtale triks som ser ut til å være usunne for hunden, eller som hunden ser ut til å ha vanskelig for å utføre fordi hundens fysikk ikke tillater det.

Det er førerens ansvar å ikke stille med en hund som er skadet eller syk, men lever ikke føreren opp til dette ansvaret, er det dommerens oppgave å tale hundens sak. Det er i orden å avbryte et program hvis dommerene mener at hunden ikke burde fullføre programmet. Det gjøres ved å be musikkansvarlig stoppe musikken og dermed be føreren forlate ringen.

Samtlige dommere bør stå sammen om beslutningen, selv om den ikke var enstemmig i utgangspunktet.

Selv om et program er fullført, kan dommerne beslutte å diskvalifisere det i etterkant. Også her kreves det at det er enighet i dommerpanelet eller at hoveddommer beslutter at diskvalifiseringen er nødvendig.

Vær konsekvent overfor hard håndtering av hund på hele konkurranseområdet. Det hører ikke hjemme innen kreativ lydighet, og skal straffes med diskvalifisering. Diskvalifiseres en fører for hard håndtering i ringen eller på konkurranseområdet, gjelder diskvalifiseringen for alle klasser den dagen, og med alle hunder.

Det er opp til deg om du, etter konkurransen, vil diskutere dine bedømmelser med deltagerne. Vær ikke redd for å si i fra, hvis du ikke ønsker dette.

Sørg for at alle dine bedømmelser tar utgangspunkt i reglene og dommerveiledningen. Det er vanskeligere å utføre sitt program i en konkurransering enn hjemme i kjente omgivelser. Du kan likevel ikke gi poeng av medlidenhet, hvis for eksempel ekvipasjen må vente på sin musikk, hunden blir redd for noe i ringen eller fordi det er små forstyrrelser utenfor ringen. Slik er betingelsene under en konkurranse. Forstyrres derimot ekvipasjen av noe som et samlet dommerpanel eller hoveddommer, beslutter at er urimelig å forlange at hunden skal ignorere, kan man tilby ekvipasjen å fremføre sitt program på nytt, sist i klassen eller sist på dagen. (Dette kan for eks. være plutselig krangling mellom hunder, skarpe lyder i nærheten, plutselige høye sprakende lyder fra høyttaler e.l.) Som dommer er det lov å være menneskelig, og det bør være mest mulig like forhold for alle. Hvis fører velger å ta i mot tilbud om omstart, er det den siste versjonen av programmet som teller, selv om den første var bedre.

Det er dommerne som skal sikre at bedømmingsresultater godtas med respekt. Døm rettferdig og ut i fra din beste overbevisning.

7. Honorar og reiseutgifter

Det er viktig at alle dommere gjør likt, slik at arrangør slipper å lure.

Vedtak fattet på dommermøte 14. november 2015:

- Det skal fortsatt ikke tas honorar for å dømme
- Ved 25 startende eller flere kan det tas inntil 100% av statens satser for kilometergodtgjørelse
- Ved mindre enn 25 startende tas det inntil 50% av statens satser for kilometergodtgjørelse

- Uansett antall startende skal det være full dekking av bompenger, ferjeutgifter ol. Dersom det benyttes fly/tog skal kostnader for dette dekkes.
- Dersom det er nødvendig med overnatting skal dette dekkes av arrangør.
- Eget reiseregningsskjema for 50% av statens satser ligger på NFFs hjemmesider. For øvrig kan NKKs reiseregningsskjema brukes.
- Skjemaet kan, om ønskelig, sendes inn til arrangør allerede i forkant av stevnet.
- Dersom dommer starter og dømmer samme dag skal de ikke ha dekket reise, men få en gratis start.

Bakgrunn for vedtaket:

Klubber arrangerer stevner for å få penger i klubbkassa. Dersom de ikke tjener penger vil de slutte å arrangere. Få startende + flere dommere gjør at det fort blir underskudd på stevner i kreativ lydighet. Ønsket om å ha tre dommere som standard vil ikke være mulig dersom disse skal ha honorar og/eller full reisegodtgjørelse. (Dette er også på linje med hva som er vanlig praksis i andre land.)